

Katowice, dn. 22 stycznia 2021 r.

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Dział Zamówień Publicznych

ul. Bankowa 12

40-007 Katowice

Informacja na temat wejścia w życie nowej ustawy Pzp

Zgodnie z zapowiedzią, którą przesyłaliśmy Państwu pod koniec października 2020 r., w dniu 1 stycznia 2021 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 września 2019 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2019 z późn. zm.) – dalej: „ustawa Pzp”. Od czasu ostatniej informacji, ustawa uległa jeszcze pewnym przeobrażeniom, albowiem Ustawodawca zdecydował się w ostatniej chwili na nowelizację tejże ustawy, zanim jeszcze upłynął ponad roczny okres *vacatio legis* i zanim weszła ona w życie w swoim pierwotnym kształcie (a to za sprawą ustawy z dnia 27 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw). Oprócz tejże ustawy, w życie weszło kilkanaście rozporządzeń wykonawczych do ustawy Pzp. Aktualną listę obowiązujących aktów prawnych w zamówieniach publicznych, w tym nową ustawę – Pzp oraz rozporządzenia wykonawcze, znajdziecie Państwo na Naszej stronie internetowej pod adresem: dzp.us.edu.pl/akty w zakładce „Zamówienia publiczne”. Na stronie Działu Zamówień Publicznych w zakładce „Formularze, druki, plany” opublikowany został ponadto aktualny **plan zamówień publicznych na rok 2021**. Plan postępowań w rozumieniu art. 23 ustawy Pzp zostanie opublikowany w Biuletynie Zamówień Publicznych po przyjęciu planu finansowego dla Uczelni (każda aktualizacja późniejszego planu postępowań będzie wiązać się ze zmianą planu w BZP).

Wraz z początkiem 2021 r. procedury udzielania zamówień publicznych w trybach ustawowych realizowane będą przy wykorzystaniu platformy zakupowej: <https://platformazakupowa.pl/pn/us> firmy Open Nexus sp. z o.o. Odpowiedni link przekierowujący na stronę platformy, znajduje się na Naszej stronie internetowej w zakładce „Zamówienia po 1.01.2021 r.” Wdrożenie tego typu rozwiązania ma związek z wejściem w życie nowych obowiązków w zakresie elektronicznej tzw. zamówień krajowych, konieczności archiwizacji dużej ilości dokumentów elektronicznych i brakiem ogólnodostępnego narzędzia teleinformatycznego, które na chwilę obecną mogłoby zapewniać kompleksową obsługę zamówień

elektronicznych wraz z ich ewidencjonowaniem i archiwizowaniem zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującego prawa.

Poniżej przedstawione zostały w skrócie założenia nowej ustawy Pzp, z uwzględnieniem zmian, które wniosła ustawa o zmianie ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw.

Nowa ustawa Pzp według założeń Ustawodawcy ma wyjść naprzeciw wieloletnim oczekiwaniom zarówno podmiotów publicznych jak i wykonawców ubiegających się o zamówienia publiczne. Ponad 15-letni okres obowiązywania dotychczasowej ustawy Pzp uchwalonej w zupełnie innych realiach gospodarczych oraz otoczeniu prawnym, a także wprowadzane liczne zmiany na skutek transpozycji dyrektyw unijnych oraz pozostałe zmiany mające na celu dostosowywanie prawa do potrzeb zmieniającej się sytuacji prawnej i gospodarczej, wygenerowały potrzebę przygotowania nowego kompleksowego i spójnego Prawa zamówień publicznych.

Celem uchwalonej 11 września 2019 r. ustawy Pzp jest wprowadzenie nowych rozwiązań opartych na maksymalnej efektywności i przejrzystości udzielanych zamówień publicznych, uwzględniających jednocześnie rolę zamówień publicznych w kształtowaniu polityki państwa oraz potrzebę wsparcia rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, a także innowacyjnych, nowoczesnych produktów i usług. W tym zakresie nowa ustawa Pzp stanowi odpowiedź na wyzwania postawione w dokumencie „Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju”, w którym wskazano, że zamówienia publiczne są jednym z obszarów, których usprawnienie może przyczynić się do zapewnienia stałego wzrostu gospodarczego kraju przez prowadzenie zrównoważonej polityki gospodarczej sprzyjającej zapobieganiu wykluczeniu społecznemu i gospodarczemu. Nowa ustawa Pzp ma stanowić panaceum na problemy i bolączki, które zostały zdefiniowane m.in. w Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju a więc na:

- 1) brak powiązania wydatków z realizacją polityki oraz celów strategicznych państwa;
- 2) wybieranie rozwiązań najtańszych zamiast najbardziej efektywnych w dłuższym okresie;
- 3) nieproporcjonalny do potencjału udział przedsiębiorców z sektora MŚP w rynku zamówień publicznych;
- 4) nieefektywne zarządzanie procesem zakupowym – od planowania udzielenia zamówienia, przygotowania postępowania po podsumowanie jego realizacji;
- 5) koncentracja zamawiających na spełnieniu wymogów formalnych zamiast na uzyskaniu najlepszego jakościowo produktu lub usługi;
- 6) niski odsetek zamówień udzielonych w innych trybach niż przetarg nieograniczony i wolnej ręki (ok. 1,5% wszystkich przeprowadzanych postępowań);
- 7) zmniejszające się zainteresowanie wykonawców rynkiem zamówień publicznych (w 2017 r. w ok. 43% postępowań złożona została tylko jedna oferta);

- 8) brak równowagi stron w ramach umów w sprawie zamówienia publicznego, m.in.: wysokie kary umowne, nadmierny formalizm, brak współdziałania zamawiających w realizacji zamówienia, brak możliwości negocjowania warunków umownych;
- 9) ograniczona dostępność do środków odwoławczych do Krajowej Izby Odwoławczej (KIO) oraz skarg na wyroki KIO do sądów powszechnych;
- 10) niejednolitość orzecznictwa KIO i sądów powszechnych w przedmiocie zamówień publicznych;
- 11) brak wyodrębnionej i uproszczonej procedury udzielania zamówień poniżej progów unijnych;
- 12) rozproszony i nieefektywny system kontroli;
- 13) brak przejrzystości ustawy wywołany licznymi nowelizacjami;
- 14) implementacja postanowień dyrektyw zamówieniowych, które nie zostały w pełni wdrożone do polskiego porządku prawnego w czasie nowelizacji ustawy Pzp z 2016 r.

Najbardziej zauważalna zmiana, która wiąże się z wprowadzeniem nowej ustawy Pzp, dotyczy jej nowej redakcji i systematyki. W miejsce dotychczasowych 227 artykułów, nowa ustawa zawiera 623 takie jednostki redakcyjne, w 13 działach. Ustawa jest podzielona na przepisy o charakterze materialnym i procesowym. Wyraźnie oddzielono procedurę właściwą dla progu unijnego oraz dla procedury krajowej, choć ta druga nie jest regulacją w pełni autonomiczną i czerpie z przepisów właściwych dla progu unijnego. Obecny próg stosowania ustawy został określony w drodze definicji o charakterze pozytywnym i informuje Nas, że obowiązek stosowania ustawy Pzp aktualizuje się w momencie, kiedy wartość zamówienia jest równa lub wyższa niż **130 000 zł (art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp)**. [A zatem nie znajdziemy już wyłączenia stosowania ustawy z art. 4 pkt 8 ustawy Pzp, ani jego odpowiednika w katalogu przedmiotowych przestępstw wyłączenia stosowania ustawy.](#)

Wśród najważniejszych rozwiązań, które wdraża nowa ustawa Pzp jako próbę rozwiązania zdiagnozowanych powyżej w punktach problemów wymienić należy:

- 1) wprowadzenie podstawy prawnej do stworzenia polityki zakupowej państwa, która będzie narzędziem do realizacji polityki gospodarczej państwa;
- 2) zwiększenie roli planowania w zamówieniach publicznych przez:
  - a) wprowadzenie do ustawy zasady efektywności ekonomicznej (art. 17 ust. 1 ustawy Pzp);
  - b) wprowadzenie obowiązku dokonania analizy potrzeb i wymagań przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia (art. 83 ustawy Pzp);
  - c) wprowadzenie obowiązku aktualizacji rocznych planów postępowań, które będą publikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych (art. 23 ustawy Pzp);
  - d) zwiększenie znaczenia dialogu z wykonawcą przez podkreślenie roli przygotowania postępowania, zmiana nomenklatury dialogu technicznego na wstępne konsultacje rynkowe (art. 84 ustawy Pzp);
- 3) uproszczenie zasad podmiotowej kwalifikacji wykonawców oraz inne zmiany przepisów przez:
  - a) odformalizowanie warunków udziału w postępowaniu (art. 112 – 116 ustawy Pzp);
  - b) ograniczenie i doprecyzowanie przestępstw wykluczenia (art. 108 – 109 ustawy Pzp);

- c) zmiany dotyczące wyłączeń z postępowania członków personelu zamawiającego (art. 56 ustawy Pzp);
  - d) rezygnacja z zespołu nadzoru nad realizacją zamówienia;
  - e) zmiany w zakresie komunikacji elektronicznej w postępowaniu (obowiązek elektronicznej w zakresie postępowań krajowych, dopuszczenie podpisów zaufanych i osobistych w tych postępowaniach obok podpisu kwalifikowanego) – (art. 61- 70 ustawy Pzp),
  - f) zmiany dotyczące zwrotu wadium (na wniosek i z urzędu – art. 97 – 98 ustawy Pzp);
  - g) zmiany w zakresie terminów w postępowaniu (obowiązkowy termin ogólny dla podejmowanych czynności, terminy w zakresie udzielania wyjaśnień do treści SWZ, zmiany dotyczące wizji lokalnej i konieczności zapoznania się dokumentacją zamówienia w siedzibie zamawiającego),
  - h) zmiany terminów związania ofertą, możliwość wyrażenia zgody na wybór oferty po terminie związania ofertą (art. 220, 252 ustawy Pzp),
  - i) brak publicznego otwarcia ofert (art. 222 ustawy Pzp);
  - j) brak procedury odwróconej w reżimie krajowym (art. 139 w zw. z art. 266 ustawy Pzp);
  - k) brak obowiązku informowania Prezesa UZP o wszczęciu postępowania w trybie z wolnej ręki powyżej progu unijnego oraz o zawarciu umowy powyżej 4 lat;
  - l) nowe przesłanki odrzucenia oferty, brak formalnej czynności wykluczenia wykonawcy z postępowania (art. 226 ustawy Pzp)
- i inne.
- 4) uproszczenia proceduralne w postępowaniach powyżej i poniżej progów unijnych przez:
- a) odrębne tryby udzielania zamówień powyżej progów unijnych;
  - b) uproszczenie i uelastycznienie procedury dla zamówień poniżej progów unijnych (art. 275 ustawy Pzp w trzech wariantach – podstawowym ofertowym bez negocjacji, z możliwymi negocjacjami oraz obowiązkowymi negocjacjami);
- 5) zrównoważenie stron w umowach w sprawie zamówienia publicznego przez:
- a) określenie zasad kształtowania umów (art. 431 ustawy Pzp);
  - b) wprowadzenie katalogu klauzul abuzywnych (w tym: limitu kar umownych, związania kar umownych z przedmiotem umowy, zakazu stosowania kar umownych za niekwalifikowaną formę – opóźnienie, zakazu stosowania kar za okoliczności, za które wykonawca nie ponosi odpowiedzialności) – art. 433 ustawy Pzp;
  - c) określenie obowiązkowych postanowień umownych (art. 436 ustawy Pzp);
  - d) wprowadzenie nowych klauzul indeksacyjnych wynagrodzenia wykonawcy związanych ze zmianami rynkowymi (art. 439 – 440 ustawy Pzp);
  - e) wprowadzenie regulacji dotyczącej prawa opcyjnego (art. 441 ustawy Pzp);
  - f) nowe regulacje dotyczące płatności częściowych i zaliczkowania (art. 442 i 443 ustawy Pzp);
- 6) wprowadzenie obowiązku ewaluacji realizacji umowy – obowiązek sporządzenia raportu z wykonanej umowy (art. 446 ustawy Pzp);

- 7) obowiązek przesyłania ogłoszenia o wykonaniu umowy (art. 448 ustawy Pzp);
- 8) zmiany w zakresie zabezpieczenia należytego wykonania umowy (art. 449 – 453 ustawy Pzp),
- 9) nowa redakcja przepisów dotyczących zmiany umowy (art. 454 – 455 ustawy Pzp).
- 10) usprawnienie postępowania odwoławczego przed KIO oraz skargowego przez:
  - a) profesjonalizację kadr KIO, zmiany w składach orzekających, zwiększenie kognicji Krajowej Izby, uproszczenia w postępowaniu dowodowym, większa ilość możliwych rozstrzygnięć,
  - b) stworzenie odrębnego Sądu Zamówień Publicznych w SO w Warszawie;
  - c) obniżenie opłaty od skargi na orzeczenie KIO;
  - d) wydłużenie terminu na wniesienie skargi na orzeczenie KIO;
  - e) możliwość wniesienia skargi kasacyjnej przez strony postępowania
- 11) usprawnienie systemu kontroli przez:
  - a) wspólne przepisy ogólne dotyczące kontroli zamówień publicznych;
  - b) przeprowadzanie kontroli na podstawie analizy ryzyka naruszenia prawa;
  - c) obowiązek publikacji wytycznych dotyczących prowadzenia kontroli przez organy kontroli.
- 12) zwiększenie roli Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych w przygotowywaniu i propagowaniu dobrych praktyk i wzorców dokumentów, które będą stanowiły wsparcie dla zamawiających, publikacja klauzul abuzywnych;
- 13) wprowadzenie nowych rozwiązań mających na celu pozasądowe rozwiązywanie sporów.

W chwili obecnej, w podpisie znajduje się projekt nowego Regulaminu ubiegania się i udzielania zamówień publicznych, który uwzględni nowe regulacje wprowadzone przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r.

W najbliższych dniach należy spodziewać się publikacji ww. Regulaminu, o czym powiadomimy w osobnym komunikacie.

Najważniejsze zmiany ustawowe mające wpływ na działalność Wnioskodawców lub Realizatorów.

1. Oświadczenie o wyłączeniu z postępowania, z uwagi na konflikt interesów lub prawomocne skazanie za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego.

Informacja na temat nowej ustawy Pzp, która została do Państwa przestana jesienią 2020 r. wymaga zaktualizowania, ponieważ w drodze wspomnianej wyżej nowelizacji z dnia 27 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (która została opublikowana w grudniu 2020 r.), Ustawodawca ostatecznie zrezygnował z obowiązku składania oświadczeń o braku podstaw do wyłączenia z postępowania przez osoby wykonujące czynności związane z przygotowaniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Oznacza to, że druk oświadczenia o wyłączeniu z postępowania będzie przypominał dotychczasowe oświadczenie z art. 17 uchylonej już ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych. Oświadczenie o braku istnienia konfliktu interesów oraz braku prawomocnego skazania za przestępstwa wymienione w art. 56 ust. 3 ustawy Pzp będzie dotyczyć kierownika zamawiającego, członka komisji przetargowej oraz innych osób wykonujących czynności związane z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia, po stronie Zamawiającego, lub mogących wpłynąć na wynik tego postępowania lub udzielających zamówienia. Konflikt interesów będzie występował, jeżeli osoby wymienione powyżej:

- 1) ubiegają się o udzielenie zamówienia,
- 2) pozostają w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia, lub są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli albo pozostają we wspólnym pożyciu z wykonawcą, jego zastępcą prawnym lub członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;
- 3) w okresie 3 lat przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia pozostawały w stosunku pracy lub zlecenia z wykonawcą, otrzymywały od wykonawcy wynagrodzenie z innego tytułu lub były członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;
- 4) pozostają z wykonawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że istnieje uzasadniona wątpliwość co do ich bezstronności lub niezależności w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia z uwagi na posiadanie bezpośredniego lub pośredniego interesu finansowego, ekonomicznego lub osobistego w określonym rozstrzygnięciu tego postępowania.

Oświadczenie o istnieniu konfliktu interesów, składa się niezwłocznie po powzięciu wiadomości o jego istnieniu, a oświadczenie o braku jego istnienia, nie później niż przed zakończeniem postępowania o udzielenie zamówienia.

Oświadczenie dotyczące skazania prawomocnym orzeczeniem sądu za przestępstwa wymienione w art. 56 ust. 3 ustawy Pzp będzie należało złożyć się przed rozpoczęciem wykonywania czynności związanych z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia. Katalog przestępstw z art. 56 ust. 3 ustawy Pzp uległ w stosunku do tekstu pierwotnego zmniejszeniu i dotyczy obecnie przestępstw z art. 228–230a (sprzedajność, przekupstwo, płatna protekcja – bierna i pośrednictwo), art. 270 (fałsz materialny dokumentów), art. 276 (niszczenie, ukrycie dokumentów), art. 286 (oszustwo), art. 287 (oszustwo komputerowe), art. 296 (nadużycie zaufania), art. 296a (łapownictwo menedżerskie), art. 297 (oszustwo finansowe), art. 303 (niwelowanie dokumentacji działalności gospodarczej) lub art. 305 (zakłócenie przetargu publicznego) ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

2. Ogłoszenie o wykonaniu umowy (dotyczy Realizatorów).

Zgodnie z dyspozycją przepisu art. 267 ust. 2 pkt 8 oraz 448 ustawy Pzp, Ustawodawca wymaga od Zamawiających przesłania do Biuletynu Zamówień Publicznych ogłoszenia o wykonaniu umowy w terminie 30 dni od momentu jej zakończenia (zrealizowania). Ww. obowiązek realizowany będzie przez sekretariat Działu Zamówień Publicznych. Dokładny zakres informacji objętych obowiązkiem informacyjnym wynika z Rozporządzenia MRPiT z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. poz. 2439). Zgodnie z projektem Regulaminu udzielania zamówień, Realizatorzy będą zobowiązani do monitorowania okresów trwania nadzorowanych przez nich umów i przekazywania wymaganych informacji do DZP w terminie 14 dni od momentu zakończenia umów zawartych po procedurach ustawowych. W celu zapewnienia odpowiedniego nadzoru nad terminami realizacji zawartych umów oraz przestrzegania powyższego obowiązku informacyjnego, przygotowana jest możliwość stworzenia odpowiedniego rejestru umów w systemie SAP, który wysyłałby odpowiednie przypomnienia o ubiegających terminach realizacji umów.

3. Raport po wykonaniu umowy. Ewaluacja umowy. (dotyczy Realizatorów).

W ślad za dyspozycją przepisu art. 446 ust. 1 ustawy Pzp, Realizatorzy zobowiązani będą do sporządzenia raportu z realizacji zamówienia, w którym dokonają oceny tej realizacji, w przypadku gdy:

- 1) na realizację zamówienia zostanie wydatkowana kwota wyższa co najmniej o 10% od wartości ceny ofertowej,
- 2) na wykonawcę zostaną nałożone kary umowne w wysokości co najmniej 10% wartości ceny ofertowej,
- 3) wystąpią opóźnienia w realizacji umowy przekraczające co najmniej 30 dni,

4) Zamawiający lub wykonawca odstąpi od umowy w całości lub w części, albo dokona jej wypowiedzenia w całości lub części.

Obowiązek sporządzenia raportu będzie powstawał w przypadku ziszczenia się co najmniej jednej z czterech przesłanek pozytywnych wymienionych powyżej (w tym celu zostanie stworzony odpowiedni formularz kontrolny w systemie SAP).

Raport będzie zawierał:

- 1) wskazanie kwoty, która będzie wydatkowana na realizację zamówienia oraz porównanie jej z kwotą wynikającą z szacowania wartości zamówienia oraz ceną całkowitą, podaną w ofercie albo maksymalną wartością nominalną zobowiązania zamawiającego wynikającą z umowy, jeżeli w ofercie podano cenę jednostkową lub ceny jednostkowe;
- 2) wskazanie okoliczności, które aktualizują konieczność sporządzenia raportu oraz przyczyny ich wystąpienia,
- 3) ocenę sposobu wykonania zamówienia, w tym jakości jego wykonania,
- 4) wnioski co do ewentualnej zmiany sposobu realizacji przyszłych zamówień lub określenia przedmiotu zamówienia, z uwzględnieniem celowości, gospodarności i efektywności wydatkowania środków publicznych.

Realizator będzie zobowiązany do sporządzenia ww. raportu w terminie miesiąca od dnia:

- 1) sporządzenia protokołu odbioru lub uznania umowy za wykonaną albo;
- 2) rozwiązania umowy w wyniku złożenia oświadczenia o jej wypowiedzeniu albo odstąpieniu od niej.

4. Udzielanie tzw. zamówień bagatelnych – rezygnacja z obowiązku.

Ustawodawca w drodze nowelizacji z dnia 27 listopada 2020 r. o zmianie ustawy o umowie koncesji na roboty budowlane lub usługi, ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw, ostatecznie zrezygnował z dodatkowego progu dla zamówień bagatelnych (o wartości od 50 tys. zł do 130 000 zł), w tym z dodatkowego obowiązku publikacji tych ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych. W przypadku zamówień współfinansowanych ze środków unijnych ogłoszenie w ww. progu będzie publikowane jak dotychczas w tzw. Bazie Konkurencyjności.

5. Analiza potrzeb i wymagań – (dotyczy Wnioskodawców, Realizatorów i DZP).

Jeżeli chodzi o zmiany w tym zakresie w stosunku do ostatniej informacji – zgodnie z projektem Regulaminu udzielania zamówień publicznych, obowiązek w zakresie sporządzania analizy potrzeb i wymagań zgodnie z postanowieniami przyszłego paragrafu 20 Regulaminu kształtował będzie się w poniższym kształcie:

§ 20

„Analiza potrzeb i wymagań

1. Dla urzeczywistnienia zasad, o których mowa w § 6 ust. 2, należy najpóźniej przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia o wartości powyżej progu unijnego, dokonać analizy potrzeb i wymagań, uwzględniając rodzaj i wartość zamówienia. Możliwe jest również przeprowadzenia analizy, o której mowa w zdaniu poprzednim w zakresie zamówień o wartości poniżej progu unijnego.
2. Analiza, o której mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności:
  - 1) badanie możliwości zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb z wykorzystaniem zasobów własnych;
  - 2) rozeznanie rynku:
    - a) w aspekcie alternatywnych środków zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb,
    - b) w aspekcie możliwych wariantów realizacji zamówienia albo wskazanie, że istnieje wyłącznie jedna możliwość wykonania zamówienia.
3. Analiza, potrzeb i wymagań wskazuje:
  - 1) orientacyjną wartość zamówienia dla każdego ze wskazanych wariantów, o których mowa w ust. 2 pkt 2 lit. b;
  - 2) możliwość podziału zamówienia na części;
  - 3) przewidywany tryb udzielenia zamówienia;
  - 4) możliwość uwzględnienia aspektów społecznych, środowiskowych lub innowacyjnych zamówienia;
  - 5) ryzyka związane z postępowaniem o udzielenie i realizacją zamówienia.
4. Analizę potrzeb i wymagań wykonują odpowiednio w swoich zakresach przedstawiciele Wnioskodawcy oraz Realizatora, a w zakresie analizy ryzyka związanego z postępowaniem o udzielenie zamówienia również przedstawiciele Działu Zamówień Publicznych.
5. W zakresie zamówień o wartości powyżej progu unijnego udzielanych w częściach oraz dla których zawierane są umowy długoterminowe, analizę potrzeb i wymagań przeprowadzają Realizatorzy w obszarach swoich właściwości przed wszczęciem pierwszego z postępowań dla zamówień udzielanych w częściach lub przed wszczęciem postępowania zmierzającego do zawarcia umowy długoterminowej, z tymże:
  - 1) analizę poprzedzającą zakupy sprzętu i oprogramowania komputerowego oraz sprzętu sieciowego, przeprowadzają właściwe jednostki podległe Dyrektorowi ds. Informatyzacji w porozumieniu z Działem Logistyki,
  - 2) analizę poprzedzającą zakupy specjalistycznego sprzętu badawczego i laboratoryjnego przeprowadza Dział Nauki w porozumieniu z Wnioskodawcami.
6. Analizę potrzeb i wymagań dla zamówień jednorazowych o wartości przekraczającej próg unijny wykonują co od zasady Wnioskodawcy w porozumieniu z właściwymi Realizatorami.

7. W zakresie zamówień o dużym stopniu złożoności pod względem merytorycznym, prawnym lub finansowym, Rektor lub Prorektor ds. Finansów i Nauki może powołać specjalny zespół w celu opracowania analizy potrzeb i wymagań. W skład zespołu mogą wchodzić zarówno pracownicy Zamawiającego, jak i zewnętrzni eksperci.
8. Analiza potrzeb i wymagań jest przedkładana do akceptacji Rektora lub Prorektora ds. Finansów i Nauki.
9. Za przeprowadzenie analizy potrzeb i wymagań odpowiadają kierownicy jednostek, o których mowa w ust. 5, w obszarach swoich właściwości.
10. W przypadku ewentualnych sporów o właściwość, jednostkę odpowiedzialną za przeprowadzenie analizy wskazuje Rektor lub Prorektor ds. Finansów i Nauki po zasięgnięciu opinii Kanclerza.”

Jeżeli chodzi o zamówienia w nowym planie zamówień publicznych, które zostaną objęte obowiązkiem sporządzenia analizy potrzeb i wymagań, to na dzień opublikowania planu zamówień są to:

970	Sprzęt komputerowy
1220	Sprzęt RTV
1290	Urządzenia sieciowe aktywne
1410	Odczynniki chemiczne
1790	Mikroskopy wraz z wyposażeniem
1880	Meble biurowe i metalowe
3530	Usługi wywozu odpadów stałych
4660	Usługi ubezpieczeniowe majątkowe i komunikacyjne
4860	Usługi internetowe

Poniżej przypomnienie zasad dotyczących analizy potrzeb i wymagań:

Głównym celem systemu zamówień publicznych jest racjonalizacja wydatków środków publicznych dokonywanych przez jednostki sektora finansów publicznych w ramach prowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego. Zamawiający, zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, zapewnia, żeby wydatki publiczne były dokonywane w sposób celowy, z zachowaniem zasad: uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów; w sposób umożliwiający terminową realizację zadań; w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Innymi słowy wydatki publiczne powinny być **efektywne**. Z powyższą efektywnością wiąże się niewątpliwie przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego poprzez rzetelne przeanalizowanie

potrzeb i wymagań Zamawiającego, z uwzględnieniem rodzaju oraz wartości zamówienia. Ustawodawca, poprzez wprowadzanie do ustawy art. 17 ust. 1 nowej zasady efektywności ekonomicznej, jeszcze tę zasadę rozwija, próbując w jeszcze pełniejszy i nieco odmienny niż do tej pory sposób oddać zasadę Best value for money poprzez analizę decyzji zakupowej przez pryzmat różnych efektów (społecznych, środowiskowych gospodarczych), która tego rodzaju decyzja ekonomiczna może wywrzeć w otoczeniu.

Operacjonalizację powyższych zasad wprowadza przepis art. 83 nowej ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 11 września 2019 r. nakładając na Zamawiających nowy obowiązek w postaci dokonania **analizy potrzeb i wymagań** przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Ustawodawca zakłada, że zamówienia funkcjonują w pewnych cyklach, które rozpoczyna analiza swoich potrzeb zakupowych poprzedzająca postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego oraz zawarcie umowy, a samą umowę spaja raport z jej wykonania, który może dać odpowiedzi i wskazówki do bardziej optymalnego zrealizowania kolejnego zamówienia. Powyższy wymóg ustawy dotyczy zamówień o wartości powyżej progów unijnych, co nie oznacza możliwości przeprowadzenia takiej analizy również w kontekście pozostałych zamówień. Przepis art. 83 nowej ustawy Pzp nie określa formy, w jakiej powinna zostać sporządzona analiza, ani terminu na jej wykonanie, poza tym że powinna zostać dokonana przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Z punktu widzenia jednak wzorca wynikającego z art. 44 ust. 3 ustawy o finansach publicznych oraz dotychczasowej praktyki (w tym z zakresu kontroli zamówień publicznych) działaniem racjonalnym i pożądanym wydaje się być dokumentowanie tego typu analiz. W przypadku zamówień udzielanych w częściach, w ciągu całego roku budżetowego można rozważyć przygotowanie analizy globalnej uzasadniającej kolejne cząstkowe, pojedyncze decyzje zakupowe, które zmaterializują się w postaci wniosków PP składanych w trakcie roku w ramach danej pozycji planu zamówień.

Zgodnie z art. 83 ust. 1 nowej ustawy Pzp, Zamawiający publiczny, przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia, dokonuje analizy potrzeb i wymagań, uwzględniając rodzaj i wartość zamówienia. Ustawodawca zestawia w zacytowanym przepisie dwie kategorie subiektywne: potrzebę oraz wymaganie. Z potrzebą (zakupową) możemy mieć do czynienia w przypadku wystąpienia braku czegoś co w subiektywnej ocenie odbiorcy jest niezbędne do optymalnego funkcjonowania lub nadmiar czegoś co należy zminimalizować do poziomu strefy komfortu. Potrzeba wyraża się w konieczności czy niezbędności jej zaspokojenia, a jej subiektywizm będzie każdorazowo uzależniał ją od aktualnej sytuacji faktycznej, ekonomicznej i prawnej Zamawiającego. Według Komisji Europejskiej: potrzeba jest odzwierciedleniem luki w zdolności sektora publicznego do realizowania swoich zadań. Ponieważ organy publiczne nie są w stanie wypełnić swoich zadań przy pomocy zasobów wewnętrznych, którymi dysponują, muszą zakupić wsparcie zewnętrzne. Potrzeby nie stanowi produkt, ani usługa, którą chcemy uzyskać, ale funkcja, której brakuje, aby osiągnąć cel i podjąć działanie (np.

potrzeby nie stanowi zakup drukarki ale funkcja drukowania, której brakuje i która może być zaspokojona poprzez zakup usługi druku, leasing urządzeń drukujących albo kupno drukarki itp.).

Wymaganie zaś stanowi subiektywną cechę lub zespół cech, którym coś lub ktoś musi odpowiadać. Podobnie jak w przypadku potrzeby, wymaganie będzie uzależnione od aktualnej sytuacji Zamawiającego (lub jego jednostki organizacyjnej), który kreuje cechy finalnego produktu lub usługi. Od właściwego określenia potrzeb i wymagań zależeć będzie uzyskanie pożądanego przez Zamawiającego efektu zakupowego, toteż powinny być one zidentyfikowane w sposób precyzyjny, rzetelny i proporcjonalny do zamierzonego rezultatu.

Przed przystąpieniem do określenia przedmiotu zamówienia Zamawiający zobligowany jest do zbadania dróg realizacji zamówienia w drodze badania możliwości zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb z wykorzystaniem zasobów własnych. Podejście takie wymusza na Zamawiającym dokonanie „przeglądu” zasobów własnych, ma skłonić niejako do refleksji nad stanem materialno-prawnym i ekonomicznym Zamawiającego, pozwolić na skonfrontowanie swoich środków, rezerw, zapasów, oszczędności w kontekście zaspokojenia ujawnionych potrzeb. Zamawiający powinien zatem dokonać dogłębnej analizy własnej sytuacji ekonomicznej (kadrowej), materiałowej i prawnej w celu zorientowania się w tym, jakie posiada zasoby własne (być może niewykorzystane dotychczas) pozwalające na zaspokojenie w całości albo ewentualnie uzupełnienie zidentyfikowanej potrzeby zakupowej.

Drugim z elementów, który wg katalogu otwartego z art. 83 ust. 1 nowej ustawy Pzp powinna obejmować analiza potrzeb i wymagań, jest rozeznanie rynku. Rozeznanie rynku powinno stanowić najbardziej wiarygodną metodę analizy potrzeb i wymagań, na podstawie której powstanie przegląd różnorodności rozwiązań czy środków niezbędnych do realizacji konkretnego zamówienia. Stąd też wg Ustawodawcy, Zamawiający winien w taki sposób przeprowadzić rozeznanie rynku, aby wśród badanych elementów zweryfikować alternatywne środki zaspokojenia zidentyfikowanych potrzeb, czy możliwe warianty realizacji zamówienia. Tak więc na podstawie ujawnionej i zidentyfikowanej potrzeby oraz przyjętego, wstępnego założenia czy modelu jego realizacji za pomocą konkretnych środków, Zamawiający może przystąpić do skonfrontowania swojego założenia z realiami rynkowymi, nie tyle w celu poszukiwania potwierdzenia z góry obranego kierunku, ale dla otwarcia ścieżki dla innych, być może lepszych, bardziej innowacyjnych pomysłów. Przeprowadzona analiza może także utwierdzić Zamawiającego w przekonaniu, że wybrany przez niego wariant realizacji zamówienia, jest jedynym możliwym wariantem, co powinno zostać wykazane w analizie.

Przy wymaganych elementach rozeznania rynku w postaci wariantowości rozwiązania, Zamawiający powinien ująć także orientacyjną wartość zamówienia dla każdego ze wskazanych wariantów realizacji zamówienia. Dla przykładu do obranej pierwotnie opcji zakupu kserokopiarek, powinien również określić orientacyjną wartość zamówienia dla opcji leasingu i zakupu usługi druku.

Wartości te powinny zostać podane przy tożsamych parametrach zamówienia, tak żeby wyniki tego porównania były mierzalne. Poza tym, zgodnie z dyspozycją przepisu art. 83 ust. 1 ustawy Pzp, Zamawiający powinien wziąć pod uwagę możliwość podziału zamówienia na części (co ma wedle założeń Ustawodawcy zwiększyć konkurencyjność i ułatwić dostęp sektora MŚP do zamówienia). Dokonana analiza powinna pozwolić Zamawiającemu na ustalenie odpowiedniego trybu udzielenia zamówienia i dopasowania go do przedmiotu zamówienia.

Kolejnym elementem analizy potrzeb i wymagań jest zweryfikowanie możliwości uwzględnienia aspektów społecznych, środowiskowych lub innowacyjnych zamówienia. Zgodnie z przepisem art. 96 ust. 1 nowej ustawy Pzp, Zamawiający może określić w ogłoszeniu o zamówieniu lub dokumentach zamówienia wymagania związane z realizacją zamówienia, które mogą obejmować aspekty gospodarcze, środowiskowe, społeczne, związane z innowacyjnością, zatrudnieniem lub zachowaniem poufnego charakteru informacji przekazanych wykonawcy w toku realizacji zamówienia. Co prawda ww. aspekty mają charakter fakultatywny, niemniej jednak Ustawodawca kładzie na nie szczególnie nacisk już w definicji efektywności zamówień publicznych, o której mowa w art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp co niejako wzmacnia ich rolę w procesie zakupowym. Wszelkie przykłady możliwych do zastosowania w zamówieniach aspektów społecznych zostaną udostępnione w postaci materiałów informacyjnych w Bazie Wiedzy SAP oraz na stronie internetowej DZP.

Nowa ustawa prawo zamówień publicznych modyfikuje również praktykowany na przestrzeni wielu lat sposób myślenia na temat ryzyka w zamówieniach publicznych wywierając nacisk na wprowadzenie kontroli pierwotnej, opartej na analizie ryzyka, jeszcze przed wszczęciem postępowania, obok kontroli następczej, pasywnej, wtórnej, przeprowadzanej po zakończeniu postępowania. Ustawodawca na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 5 nowej ustawy Pzp postanowił już na etapie przygotowania postępowania wymusić na Zamawiających wykazanie ryzyk związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego i jego realizacją, a tym samym skłonić ich do próby zminimalizowania strat mogących wystąpić w zamówieniach. Ryzyko w zamówieniach publicznych powinno być postrzegane jako zdarzenie przyszłe i niepewne, jako przedsięwzięcie, które może prowadzić do strat. W całym procesie udzielania zamówienia można wyróżnić różne obszary i czynniki ryzyka. Niektóre z nich postaraliśmy się wymienić jako przykładowe w tabelach dołączonych do niniejszego pisma. Oczywiście Państwo możecie na przykładzie konkretnego zamówienia zdefiniować inne sobie znane. Przy przygotowaniu analizy ryzyk można skorzystać z gotowych matryc opracowanych przez KSAP, dotyczących metodologii definiowania i obliczania ryzyk dla różnorodnych przedsięwzięć, opracowanych dla urzędów publicznych, które mogą okazać się pomocne dla analizy ryzyk w Państwa zamówieniach.